

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Grupul Parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Către: **Ministerul Apărării Naționale, domnului ministru Radu-Dinel Miruță**

De la: **Domnul Răzvan Daniel Biro, Deputat AUR, Circumscripția 28, Mureș**

Subiectul întrebării: Cum ne asigurăm că miliardele din mecanismul SAFE rămân în economia românească, prin transfer de tehnologie și mentenanță în țară?

Stimate domnule ministru,

Într-un interviu recent¹, generalul-maior în rezervă Dorin Toma, fost comandant al Comandamentului Multinațional de Divizie Sud-Est al NATO, a spus ceva ce mulți oameni din sistem știu, dar puțini rostesc cu voce tare - prețul pe care îl plătim la cumpărarea unui echipament militar înseamnă cam 30% din cât ne costă el, de fapt, restul de 70% vine pe urmă, an după

¹ <https://www.g4media.ro/general-r-dorin-toma-ex-nato-costul-initial-al-armelor-e-doar-30-din-total-daca-nu-facem-mentenanta-in-tara-prin-fondurile-safe-trimitem-miliarde-in-afara-romaniei-corpul-subofiterilor-esenti.html>

an, timp de douăzeci, treizeci sau patruzeci de ani — mentenanță, piese, modernizări, exploatare, deci, cu alte cuvinte, factura adevărată nu se plătește la semnarea contractului, ci pe tot parcursul vieții celui echipament.

De aici pornește îngrijorarea mea, domnule ministru, pe care v-o semnalez prin prezenta întrebare parlamentară: România se pregătește să cheltuiască sume foarte mari prin mecanismul european SAFE, iar dacă vom înțelege această finanțare doar ca pe o simplă cumpărare de tehnică, banii de întreținere din deceniile următoare vor pleca, în cea mai mare parte, în afara țării și vom fi dependenți, pentru fiecare reparație și fiecare piesă, de producători externi, adică exact greșeala pe care nu ne-o mai putem permite, mai ales după ce zeci de ani de subfinanțare ne-au adus în situația de a avea încă la dispoziția infanteriei transportoare TAB-77 și mașini de luptă bazate pe bătrânul BMP-1 sovietic.

Generalul Toma a mai atras atenția asupra unui lucru care ar trebui să dea de gândit oricui răspunde de aceste contracte. Procesul de selecție din SAFE s-a desfășurat, spune el, în circuit închis, iar acolo unde se cereau explicații se invoca faptul că sunt informații clasificate. Domnia sa afirmă răspicat că multe dintre acele detalii nu aveau de ce să fie secrete. Iar procentele de integrare locală exprimate în spațiul public, de 40% sau 60%, nu valorează mare lucru dacă firmele românești nu ajung să facă parte cu adevărat din lanțul marilor producători, până acolo încât mentenanța și modernizările să se poată executa integral pe teritoriul național.

Pe această cale, domnule ministru, mai semnalez o problemă despre care se vorbește și mai puțin: oamenii. Războiul din Ucraina a arătat că lupta modernă nu se mai duce în formații mari, ci în echipe mici, de doi până la șase militari, conduse de subofițeri. Tot ei sunt cei care operează sistemele scumpe și complicate pe care le cumpărăm — Patriot, HIMARS, dronele. Și tot acest corp al subofițerilor a fost, în cuvintele generalului,

neglijat istoric și rămâne neglijat și azi - fără un traseu de carieră limpede, fără reguli de promovare pe care omul să se poată baza, cu salarizarea și pensiile militare schimbate din câțiva în câțiva ani, mulți dintre cei bine pregătiți pleacă, astfel că putem achiziționa cele mai bune sisteme din lume, dacă nu avem personal calificat să le țină în funcțiune și să le folosească, am aruncat banii degeaba.

Față de cele de mai sus, vă rog să îmi comunicați, în scris, următoarele:

1. Ce clauze de transfer de tehnologie și de mentenanță pe teritoriul național sunt prevăzute în contractele derulate sau aflate în pregătire prin mecanismul SAFE, și ce proporție din operațiunile de întreținere și modernizare pe întreaga durată de viață a echipamentelor va putea fi executată în țară?
2. Cum se traduc procente de integrare locală anunțate public în capacitate a industriei românești de a executa ea însăși mentenanța, și nu doar în furnizarea de componente minore? Ce companii românești sunt incluse și în ce operațiuni?
3. A făcut ministerul o estimare a costului total de operare pe întreg ciclul de viață pentru principalele achiziții din SAFE, dincolo de prețul de cumpărare, și ce parte din acest cost ar urma să fie cheltuită în afara României în lipsa unui transfer de tehnologie corespunzător?
4. Care au fost criteriile de selecție a partenerilor și a echipamentelor în cadrul SAFE și ce anume din aceste procese a fost clasificat? Pe ce temei legal s-a stabilit caracterul clasificat al respectivelor informații?
5. Ce măsuri are ministerul pentru dezvoltarea și menținerea corpului subofițerilor — traseu de carieră, reguli predictibile de promovare, stabilitate salarială — astfel încât personalul instruit să nu părăsească sistemul, iar sistemele complexe achiziționate să aibă cine să le opereze?

6. Există un plan pentru pregătirea personalului tehnic care va asigura mentenanța în țară a noilor echipamente, corelat cu graficul livrărilor din SAFE?

Solicite răspuns scris.

Cu mulțumiri,

**Răzvan Daniel Biro, deputat AUR, Circumscripția 28, Mureș
Vicepreședinte al Comisiei pentru administrație publică și
amenajarea teritoriului a Camerei Deputaților**